

WADNIEMENSKI KURIER POLSKI

Orzeszkowej 13 tel. 166
Redakcja otwarta od 12-1 i 5-6
Administracja - 10-1 i 4-6
Prenumerata miesięcznie zł. 4.
z odnośnikiem i przes. poczt. 4 zł. 50 gr.

№ 120 Rok I
GRODNO
niedziela 30 listopada 1924 r.

OGŁOSZENIA: Za 1 wiersz m/m za tekstem 20 gr. Drobnio za wyraz 10 gr. Dla poszukujących pracy 5 gr. za wyraz, Miesięczne p/g umowy. Dla ogłoszeń układ strony 8-mi szpaltowy. Każda nowa podwyżka taryfy, ogłoszona w nagłówek, obowiązuje wszystkie już przyjęte zamówienia bez uprzedniego zawiadomienia.

Kino **LIRA** **CYRKOWKA** Niebawala bogata wystawa! Głęboka treść! Niebawala technika!

D z i ś (za kulisami cyrku) **XENIA DESNI**

Wielki sensacyjny dramat cyrkowy w 8 aktach. W roli głównej słynna premjowana piękność

Kino **EDEN** **Józef RUNICZ UWODZICIEL** **D z i ś**

Film produkcji 1924 r. **Dzisiaj premiera** w 6 aktowym dramacie p. t.

Wywiad u J. E. Biskupa prawosławnego

Z powodu wersji gazetowych o odbytym w Grodnie zjeździe biskupów prawosławnych w sprawie nowego stylu udaliśmy się do J. E. Biskupa Aleksygo z prośbą o udzielenie nam kilku chwil rozmowy w sprawach, związanych z powyższym zjazdem.

J. E. Biskup Aleksy przyjął nas nader uprzejmie w swych prywatnych apartamentach w godzinach po audjencyjnych, zaznaczając na wstępie, że jako nasz stały prenumerat uważa wizytę nie za oficjalną, lecz jako dalszy ciąg starej, dobrej znajomości.

W rozmowie Ks. Biskup wyraził podziw dla pracy i wysiłków naszych, dokonywanych na łamach „Kurjera” na cześć, jak oświadczył, zna się dobrze sam, gdyż w swoim czasie prowadził w Kiszyniowie pismo, sprawy tedy dziennikarskie i trudności z niemi związane są mu dokładnie znane. Rozmowa miała charakter nie zwykłego dziennikarskiego wywiadu, lecz bardziej towarzyskiej biesiady, stanowiącej prawdziwą przyjemność, gdyż Ks. Biskup okazał się nadzwyczaj miłym causeur'em, posiadającym łatwość prowadzenia rozmowy, władającym biegle i poprawnie językiem polskim, używanie którego, jak zaznaczył, sprawia mu ogromną przyjemność.

W sprawie zjazdu Ks. Biskup oświadczył, że żadnego zjazdu biskupów nie było, a jedynie w dniu 6. b. m. Arcybiskup Wołyński Teozjusz był u niego z wizytą.

Zainterpelowany w sprawie nowego stylu Ks. Biskup odpowiedział, iż uważa ją za przesądzoną.

Nowy styl został przez władze duchowne ogłoszony, przez biskupów przyjęty do wiadomości i przekazany młodszemu duchowieństwu do należytego zastosowania. Co zaś do samego faktu wprowadzenia nowego stylu do cerkwi, to Ks. Biskup żadnych konkretnych przeszkód nie widzi ani ze strony duchowieństwa prawosławnego, ani też ze strony ludu. Jeżeli są pewne tarcia to wywołane z jednej strony zapewne niezrozumieniem samego faktu przez parafjan, z drugiej zaś może pewną agitacją, której źródła jakkolwiek mętne są jednak dość jasne i przejrzyste, aby stanowić mogły zagadkę—On, osobiście nie zwraca na to żadnej uwagi i ściśle stosuje nowy styl.

Odnosnie łączności cerkwi prawosławnej w Polsce z cerkwią w Rosji i zależności od patriarchy Tichona Ks. Biskup uważa, że łączność ta nosi bardziej charakter idealny, niż faktyczny, a zależność prawie żadną, od chwili, gdy samodzielność patr. Tichona—wobec stosunku do niego sfer rządzących Rosją—jest wielce problematyczna. Ks. Biskup uważa, że ponieważ patr. Tichon wpływu de facto mieć nie może, przeto cerkiew prawosławna jest tu do pewnego stopnia izolowana od wszelkich wpływów, a duchowieństwo, pozbawione oparcia o zewnętrzne potęgi cerkwi prawosławnej, stanowi dziś, jeżeli nie z sentymentu, to we własnym swym dobrze zrozumiałym interesie, element absolutnie lojalny i jaknajbardziej usposobiony do państwowości polskiej. Dziwić się temu, wedle słów Ks. Biskupa, absolutnie nie można, bowiem państwowe wła-

dze zwierzchnicze, poczynając od 1-go stopnia wzywać, dają dowody istotnej najrzetelniejszej tolerancji, życzliwości i uprzedzającej kurtuazji wobec przedstawicieli cerkwi prawosławnej.

Na nasze bardziej ściśle zapytanie Ks. Biskup oświadczył, że on, osobiście, jako przełożony pewnego Okręgu, żadnych zarzutów ani pretensji stwiać nie może i z przyjemnością konstatuje tę poprawność stosunku władz do cerkwi prawosławnej, wyraża jedynie zdziwienie, dlaczego takie drażliwe kwestje dla ludności prawosławnej jak reformowanie Okręgów prawosławnych (czytaj kasowania parafij), władze załatwiają administracyjnie, co nieodłącznie jest ze szkodliwym hałasem, wywołującym rozgorczenie wśród ludności, zamiast powierzyć tę sprawę odnośnym biskupstwu prawosławnym dla należytego wykonania, przez co sprawie takiej nadałoby się charakter nieoficjalny i załatwiając po domowemu unikłoby się wszystkich minusów, na braku których zależeć chyba powinno i odnośnym władzom.

Inna sprawa stanowi, również pewną bolączkę której dla ogólnego dobra, wedle słów Biskupa można by uniknąć, a mianowicie: sprawa udzielania obywatelstwa proboszczom cerkwi prawosławnych.

Kwestjonuje się przynależność państwową ludziom, którzy z dala, prądziada tu osiedli, a kwestjonuje się na podstawie zachwianego zaufania co do ich lojalności państwowej.

Wedle znania ks. Biskupa o nie- lojalności państwowej, względnie szkodliwej działalności tych jednostek mowy być nie może, gdyż boją się oni własnego cienia, ażeby nie pozbawić swojej rodziny kawałka chleba, o który dziś tak trudno.

Ks. Biskup twierdzi, że ludzie ci doprowadzeni są do rozpaczliwej sytuacji bez wyjścia co istotnie może z nich stworzyć w przyszłości

szkodliwy element, dziś jednak pomimo tego są takimi, jakimi byli t.j. jednostkami, za które w każdym wypadku może przyjąć na siebie odpowiedzialność.

Ks. Biskup na sprawę tę zapatruje się w ten sposób, że władze w pierwszym i jedynym rzędzie powinny dbać o posiadanie na biskupstwach ludzi ze wszech miar godnych zaufania i tych czynić odpowiedzialnymi za niższe duchowieństwo. Wtedy wyższa władza duchowna w obawie o swój autorytet sama dbać będzie o prawomysłowość podwładnych, którzy dziś rzuceni po wsiach na pastwę dobrej woli lub widzimisię niższych, funkcjonariuszy administracji, będących dziś panami życia i śmierci ludzi, w sprawy których ich bezpośrednia władza przełożona ingerować nie może.

Jest to z jednej strony wygodne, gdyż pozbawia odpowiedzialności duchowne władze wyższe za rzekome antypaństwo czynny podwładnych, jednak dla dobra tychże podwładnych, oraz istotnego dobra Państwa, biskupi chętnie skłonni są przyjąć na siebie wszelką odpowiedzialność w tym kierunku.

Zaufanie Rządu do Biskupów i oddanie im podwładnych pod bezpośrednią odpowiedzialność osobistą, rozwiązuje raz na zawsze zawiłą i przykrą dla obu stron kwestję podejrzeń, zażaleń—jednym słowem, rozwiązuje kwestję prawomysłowości wszystkich będących obecnie i mogących być w przyszłości podejrzanymi o podobne sprawy.

Podziękowawszy sz. rozmówcy wyszliśmy po blisko-godzinnej konferencji pożegnani uprzejmie przez gościnnego gospodarza zapewnieniem, że pismo nasze czytuje z przyjemnością, a będąc dla niego z całym uznaniem, życzy mu jaknajlepszych rezultatów i rozwoju.

KRONIKA

Teatr Miejski

Dzisiaj uroczyste przedstawienie rocznica powstania listopadowego. Ujrzymy wyborną sztukę Kozłowskiego „Jeniec Napoleona” z p. Skąpskim w roli cesarza.

Przygody emigranta Lougerona, nieślaska Napoleona, wiszący nad nim wyrok śmierci i ocalenie dzięki wstawiennictwu kochającej go Karoliny — oto kanwa, na której talent autora wydzierał ciekawy niezmiernie utwór.

Przez scenę przewijają się różnorodne postacie, oficerowie i marszałkowie pruscy, posłowie austriaccy, polscy panowie i francuscy grenadierzy. Akt ostatni dzieje się na pokojach króla pruskiego. Nowa wystawa i stylowe kostjomy.

Galowe przedstawienie w teatrze miejskim

Uroczyste przedstawienie w teatrze miejskim z okazji rocznicy powstania listopadowego odbędzie się dziś w niedzielę w teatrze miejskim.

Dyrekcja przedstawienie to przeniosła na dzień następny, nie w dniu rocznicy dla nieprzeszkodzenia uroczystościom — akademjom, urządzić się mającym w dniu państwowej rocznicy, aby nie decentralizować wyników organizacyjnych i nie powodować rozstrzeżenia sił społecznych w kilku kierunkach.

Jednocześnie dyrekcja wychodząc z założenia, że fakt listopadowego powstania będąc smutnym dla ówczesnego pokolenia ze względu na tragiczny rezultat, dla nas smutnym być nie może, mamy dziś smutnym być nie może, mamy dziś bowiem w wolnej Polsce możliwość stwierdzenia, że rezultatem był nie koniec „powstania”, a powstanie obecne niepodległej Rzplitej, ku czemu potrzebna pomocą były wszystkie poszczególne usiłowania zerwania pęt świadcząc o tem, że jeszcze nie zginęła i dla tego w dniu rocznicy jednego z tych wzbuchów dzięki którym zarysowywał się i pękał głaz przyciskający grób naszej niepodległości daje rzecz piękną lecz wesołą p. t. „Jeniec Napoleona”. Jesteśmy pewni, że teatr będzie wypełniony po brzegi.

Co tu dużo gadać, kiedy niema o czem mówić, bo dziś każdy o tem mówi

„O czem się nie mówi“

Plenum Sejmiku

Plenarne zebranie członków Sejmiku pow. Grodzieńskiego, odbędzie się 2 grudnia r. b. o g. 10-ej rano w sali posiedzeń W-ju powiatowego w Grodnie, ul. Orzeszkowej 3, gmach starostwa.

Na porządku dziennym przyjęcie prelimitarza budżetowego na rok 1925.

Zjazd Nauczycielstwa

P. Zw. N. Sz. P. zwołał na 7 i 8 grudnia r. b. walny zjazd nauczycielstwa szkół powszechnych pow. Grodzieńskiego. Na porządku dziennym ważne sprawy organizacyjne, zawodowo-społeczne i pedagogiczne. Zjazd będzie obradować w szkole Powszechnej nr. 6, Grodno, ul. Północna.

Informacji udziela Zarząd „Ogniska” P. Z. N. H. P. w Grodnie.

Fiasco odczytów w Grodnie

Zapowiadane w ubiegłą niedzielę

odczyty p. Michała Pankiewicza na temat: „Kolonje Polskie w Brazylii” — nie odbyły się dla braku frekwencji publiczności.

Przybyło zaledwie kilkanaście osób. Odczyty „kolonialna” nie mają, jak widać, w Polsce powodzenia.

Pomyślmy za tem o innych.

„O czem się nie mówi“

wkrótce w kinie „LIRA“

Akademja

Staraniem Zarządu Związku Strzeleckiego w Grodnie dnia 30 listopada b. r. (w niedzielę) o godz. 4 po poł. w teatrze miejskim urządzona zostanie uroczysta akademja ku uczczeniu rocznicy Powstania Listopadowego, na którą złożą się: część koncertowa, poprzedzona słowem wstępnym, oraz powtórzenie sztuki „W katordze”, odegranej w dniu 28 XI w Domu Oficera na Zamku. Wstęp dla wszystkich bezpłatny. Pierwszeństwo dla uczącej się młodzieży.

Nie bacząc na to,

że zagraniczna konkurencja używa wszystkich środków, aby utrzymać lub wprowadzić na rynek swoje towary, popierając tylko WYROBY KRAJOWE nie ustępujące ANI JAKOŚCIĄ, ANI CENĄ — ZAGRANICZNYM.

Do rzędu takich produktów zalicza się powszechnie uznana marka „PAC“.

Czekolada

„Mleczna”, „Zdrowia”, „Jagielianka”, „Pomarańczowa”.

kakao w proszku codzieln świeże.

Wileńska Fabryka Czekolady

Sp. Akc. „PAC“

WILNO, ul. Biskupia Nr 12.

Dr. med. H. BRYZMAN

choroby skórne i wenerycz.

Leczenie lampą kwarcową

Przyjmuje od 9—10 i od 4—7 Grodno, ul. Hoovera 2. Tel. 202

Tania — Ładna — Mocna

bieliznę męską można nabyć

w Spółdzielni Wojskowej

ulica Dominikańska Nr 3

Sprzedają hurtową i detaliczną dla wszystkich

Sprzedaje się

w maj. Migo-wo 14 kilom. od Grodna działki ziemi ornej, różnej wielkości i leśne działki. Wiadomość: Grodno z-tek Plaskowy 12 u właścicieli. 1-1

Zgubiono

na Dominikańskiej lub Placu Batorego kolnierz brązowy „loutre”. Oddać za wynagrodzeniem jego wartości. Północna 9-2 1-3

Zgubiono

kartę, zaliczoną do nadliczbowych rekrutów, wydaną przez PKU Grodno za imię Stefana Zinowjewa. 1-2

Siostra miłosierdzia

z długoletnią praktyką, studentka medycyny może przyjąć d-żur przy chorych robi zastrzyki, masaże i t. d. Dzielna 4. Kreń.

Zawiadomienie.

Zawiadamiamy, iż w dniu 22 listopada b. r. otworzyliśmy filję naszej firmy w domu Nr 28 przy ul. Dominikańskiej (róg Orzeszkowej) i polecamy nadal wszelką konfekcję i galanterję oraz artykuły sportowe w wielkim wyborze i po cenach konkurencyjnych.

Składnica sportowo-galanteryjna

„Placówka“

Sp. z ograni. odp.

Bacność! Czy zamówiłaś już boty na zimę?

Niniejszym zawiadamiamy szanowną klientelę, że magazyn obuwia p. f. „Wł. KUŹNIAK”, Dominikańska 25 został zamknięty.

Obecnie zaś czynną jest

pracownia obuwia p. f. „J. Kuźniakowa”, przy ul. Dominikańskiej 25. m. 28 (w podwórzu) Polecamy wykwintne obuwie różnych rodzajów i gatunków po cenach umiarkowanych. Wykonanie solidne i punktualne.

Boty! Boty! Boty! Boty! Boty! Boty!

Najnowsze fasony!

Gwarant. za trwałość!

4-miesięczne kursy języków:

angielskiego, francuskiego i stenografii

Dnia 2 grudnia b. r. (w gmachu państw. Seminarjum naucz. męskiego ul. Dominikańska nr 10)

otwiera się kursy języków: angielskiego, francuskiego i stenografii. Wykłady odbywać się będą codziennie z wyjątkiem sobót i niedziel od 3—5 i od 8—10 popoł.

Blizszych informacji udziela prof. Dekański w kancelarii od 3—5 popoł. w dniach 29, 30 listopada i 1 go grudnia.

Pocztowa Kasa Oszczędności w Warszawie ul. Jasna 9

oraz

Oddziały w Poznaniu, Krakowie i Katowicach

z dniem 1 listopada b. r.

przyjmują do inkasa weksli, listy przewozowe i inne dokumenty

Do inkasa z protestem przyjmowane są wyłącznie weksle, wystawione na miejscowość, posiadające stałego notariusza.

Zgubiono

we wtorek 25 XI po pol. jadąc z lasu Osowiany na st. Mosty przez miasteczko Mosty, paczkę, zawierającą książki kasowe, kwiaty, rachunki i oficjalne przez Rejentą zaświadczoną „Księgę obrotu” — Wszystko to z interesu „Ekspedycja lasu Osowiany, gm. Piaski, należące do firmy Jakób Gielbart i S-cia Rozencwajg. Znalazca zwróci łaskawie dokumenty do Administracji lasu „Osowiany” — poczta Piaski za wynagrodzeniem. 1-2

Zgubiono

kartę powołania Nr 1.52-02 wydaną przez P.K.U. w Augustowie na imię Rubina Poniemnińskiego. 33

Futro podróżne

mało używane do sprzedania wiadomość od 5—6 pop. Szpitalny Zaułek 3 m. 1

Czytajcie „Nadnieński Kurjer Polski“